

ding van twist en onrust de Remonstranten niet op een geforceerde manier bij de Hervormden te voegen, maar hun, overeenkomstig de ideeën van Stuart, op de een of andere wijze een 'existence séparée' te gunnen⁴⁷.

Ook Te Water bleek grote bedenkingen te hebben tegen een vereniging van Remonstranten en Hervormden. Evenals Janssen en Stuart achtte hij op grond van de negatieve ervaringen in de jaren 1796 en 1797 de tijd niet rijp voor een dergelijke stap. Tevens voelde hij zich nog gebonden aan de 'acte tegen de moderatie en accomodement met de Remonstranten' van 1627, ondanks het feit dat deze door de Zuidhollandse synode officieel was afgeschaft. Aanvankelijk was hij bevreesd dat zijn opvattingen kwetsend zouden zijn voor Stuart, voor wie hij grote achting had. Daarom was het voor hem een opluchting te bemerken dat zowel Stuart als Janssen ook waren gekant tegen een zonder meer opgaan van de Remonstranten in de Hervormde kerk⁴⁸.

Tijdens de vergaderingen van de commissie, die door Mollerus nauwelijks werden bezocht omdat hij zeer tegen zijn zin was benoemd, besloten Te Water, Delprat en Stuart d'Alphonse te adviseren één consistoriale kerk voor de Remonstranten in te stellen. Zij realiseerden zich daarbij dat dit voorstel indruiste tegen de Wet van 1802, die voorschreef dat een dergelijke kerk tenminste 6.000 zielen diende te omvatten en zich bovendien binnen de grenzen van één departement moest bevinden⁴⁹. Daarom hielden zij er rekening mee dat het Franse Gouvernement aan hun advies zou voorbijgaan en toch zonder meer de vereniging van Remonstranten en Hervormden zou eisen. In dat geval zouden volgens Te Water de Remonstranten en Hervormden in ieder geval hun eigen kerkgebouwen moeten behouden. Verder zouden naar zijn oordeel de Remonstranten, ondanks zijn principiële bezwaren tegen samenwerking, volwaardige leden van de te vormen consistoriale kerken moeten zijn en benoembaar in alle bestuursorganen van de Hervormde kerk.

Verder sprak de commissie haar 'vifs regrets' uit over de voorgenomen drastische vermindering van het aantal Remonstrantse predikanten. Zij was echter van mening, waarschijnlijk wel met uitzondering van

47. ARAE 1805-1813 Inv. 143 no. 14a; De Visser, *Kerk en staat* III, 156-157.

48. Te Water, *Levensberigt*, 135-136, 140.

49. Zie van deze wet de artt. II 16 en II 28, Ypeij en Dermout, *Hervormde kerk* IV, 484, 486.